

І ці думки так його дратували, що під його лівим оком за-смикало й швидко замиготіло нервово тремтіння. Як завжди, коли Ірод втрачав розвагу.

— Може пізнали тебе? Чи ти прозрадив, йдучи з ними, що я тебе післав назирці?

— Хто б посмів тебе зрадити, сонце всесвіту? — підвів на Ірода повні песької вірності, але також і легкої тривоги, очі Геліодор. — Мудрість твоя, промінний, трохи осяяла й мене від часу, як в орбіті світла твого я перебуваю. То ж, ні, володарю, я не йшов з ними, лише за ними. Не відступав ані на крок. А в печері Бетлемській був я поміж пастухів, кочовницьким вівчарем передосягнений. Мудрці ж, як зволив ти назвати мандрівних отих зорезнавців, злякалися твоєї справжньої мудрости, і втікли. Втікли, пануючий, бо ж зрозуміли, що їм місце між пастухів, а не за володаревою учтою...

Ірод витер чоло рукою.

— Угу... Учта... Так, ще сьогодні та учта... Стільки тих турбот і праці... А тута маєш ще того Месію, Спасителя народів...

— Та що таке перед твоєю міццю Месія? — зайшовся щирістю Геліодор. — Лише єдине твоє слово, єдиний рух твоєї всевладної руки...

Ірод прижмурих стрибаюче око, а другим трохи призірливо дивився на свого найдовірнішого слугу. Знав ціну улесливих слів та запевнень вірності, але також знав ціну своєї влади, і розміри слухняности, з якою приймали кожную його примху покірливі підданці. Прижмурих і друге око, а губами глузливо посміхувався. Справді: кого він має боятись? Плазуючих рабів, котрим дарує злото? Чи тих, що не золото, але щоденний хліб діставали з його ласки?

Зробив рукою недбалій знак, що хоче лишитись сам. Геліодор, радий, що обійшлося без вибуху гніву, склавши на грудях руки, прикрашені перстнями та бразолетами, й кланяючись раз за разом, відступав до дверей, не обертаючись до володаря спиною. Нарешті замовкло бряжчення його нашійних прикрас, ланцюгів та амулетів. Важкі фалди заслони-килима повисли нерухомо над виходом і в покою тетрарховім запанувала — повна тиша. Ірод лишився сидіти в своєму кріслі, що нагадувало курульне. Його тяжка думка розкручувалась помалу, немов повільний від тя велику вагу на високий копець.

Нехай би, дійсно, Син Божий!.. Нехай собі... Чи ж мало було їх на світі, синів богів та богинь?.. Діоніс, Феб, Аполон... Діана... І, що з того? Вибудують кілька нових храмів, настановлять нових жерців, назначать нові святкування. І добре. Ні світ, ні людство на цьому нічого не втратить. Навіть придбає нове джерело розваги та забав... Але ж те дивовижне вірування, з яким він здивався тут, в Юдеї! Цей Месія ніби то має відобрати владу всім володарям, стане самотнім, за ким підуть, кого будуть слухати всі. Він обіцяє радість і життя вічне... „Хто ж ти, що боїшся людини“? — згадав слова, читані в тих незрозумілих, таємних

і темних пророцтвах юдейських. Студював їх, бо ж той загадковий прийдешній Месія чомусь не йшов йому з голови. — „Боїшся людини, яка вмірає, а Господа Творця свого забуваєш“, — говорить їхній пророк Ісайя. — „Щоденно тремтиш перед лютистю гнобителя, що надумав стратити тебе“... Хм... Для них — гнобитель, це він, тетрарх... Ах, на всіх безсмертних!.. Добре! Коли ж він гнобитель, то мусить він їм показати, народженим, і ненародженим, і мудрцям і пророкам, що там, де є він, Ірод-Тетрарх, не може й не буде іншого володаря, як тільки він сам. Досить! Жадних Месій, жадних спасителів, і жадних надій! Він дбає сам про всіх, й нема їм чого ані надіятись, ані виглядати спасіння. Без пророків він і сам добре знає, кого взяти під захист, над ким простягти руку караючу... Але треба цей... непорядок якось припинити...

Підвівся й підійшов до вікна. З-за відтягнутої заслони вилився на нього промінчастий пурпурний водограй ясу з вечірнього сонця. Пурпур послався йому до ніг, одяг його світляним плащем, увінчав червоною авреолею.

— Почекайте! Я таки знайду на вас незабутній спосіб! — промимрив відвертаючись від сліпучого проміння. — Не забудете довго мого наймення!..

Здалеку долітали різкі згуки сурми. То сповіщали з юдейського храму, що настала година офірування й молитов...

А ввечорі розмови гостей, співи, флейти й арфи не розгладили зморщок на тетрарховому чолі й не втишили підстрибування його повіки. Він все думав, автоматично перекидаючи з руки в руку охолоджуючу кришталеву кулю й помалу висмоктував келех за келехом охолодженого снігом вина.

Гостей огорнув неспокій, котрий щодалі збільшувався. Ох, ті турботи на чолі володаря, це ж — хмари на небі: що більше їх, тим неминучіша хуртовина! Яка ж причина? Вісти з Риму? Нездоровля?.. Ой, ой, хто ж буде в неласці? На кому зірветься досада панська?

Поривами холодного вітру перелітали подібні невисловлені питання, а прикрашені вінками голови схилились одна до одної, питаючись лише поглядом.

Раптом блиснули тетрархові сіро-оливяні очі. Наче вмить помолодчало обличчя. Ірод упявся поглядом в рудоволосу сирійську танцористку, що звивалась перед ним на широкому килимі. Танок її був низкою поз, переливчастих, мов гра хвиль, змінливих, як форми хмарок. Хвилинами її всю накривало мідяно червоне волосся, хвилями виринало алебастрavo-біде обличчя й пружний торс рясно обвішаний дзвонячими прикрасами. Дим ладану з золотих кадильних інтригуюче сповивав дівчину, творючи ніби якусь містерію в хмарі.

Тетрарх, не відриваючи очей від танцористки, нахилився до Геліодорового вуха. А той з радісною слухняністю схилив голову, щасливий, що зрозумів й поділяє захоплення володареве, котре розжене тучу. Але ж враз обличчя „тетрархової тіні“ вгасло.

